

WOJEWODA LUBUSKI

Gorzów Wlkp., 31 maja 2023 r.

Sprawa: BF-VIII.431.7.2023.NMie
Sprawę prowadzi: Natalia Mielczarek
Telefon: 95 7851 681
e-mail: natalia.mielczarek@lubuskie.uw.gov.pl

Pan
Dariusz Ejchart
Burmistrz Sulęcina

Sprawozdanie z kontroli przeprowadzonej

w Urzędzie Miasta i Gminy w Sulęcinie (ul. Lipowa 18, 69-200 Sulęcina)¹.

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Zakres kontroli: Prawidłowość wydatkowania środków publicznych na podstawie art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.)
2. Okres objęty kontrolą: 2022-2023 r.
3. Termin kontroli: czynności kontrolne prowadzone były w dniach od 14 kwietnia 2023 r. do 19 maja 2023 r., poza siedzibą jednostki kontrolowanej - kontrola zdalna².
4. Tryb kontroli: uproszczona.
5. Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Budżetu i Finansów Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.: Natalia Mielczarek – przewodnicząca zespołu kontrolnego, Ewa Dłużniewska – członek zespołu kontrolnego, Magdalena Ratajczak – członek zespołu kontrolnego.
6. W okresie objętym kontrolą Kierownikiem Jednostki Kontrolowanej był:
- Pan Dariusz Ejchart - Burmistrz Miasta i Gminy Sulęcina.

II. OCENA OGÓLNA

Działania Urzędu Miasta i Gminy w Sulęcinie w zakresie prawidłowości wydatkowania środków publicznych na podstawie art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, oceniono:

¹ art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224)

² art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

1. Prawidłowość ewidencjonowania i sprawozdawczość środków z Funduszu Pomocy - ocena pozytywna.
2. Zgodność wydatkowania środków z prawem powszechnie obowiązującym, przepisami wewnętrznymi oraz innymi rozstrzygnięciami w danej sprawie – ocena negatywna w związku z nieprawidłowościami.
3. Weryfikacja danych nr PESEL ujętych w systemie teleinformatycznym z dokumentacją źródłową – ocena pozytywna.

III. OPIS USTALONEGO STANU FAKTYCZNEGO

1. PRAWIDŁOWOŚĆ EWIDENCJONOWANIA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ ŚRODKÓW Z FUNDUSZU POMOCY.

1.1 Ujęcie środków w planie finansowym Gminy i jego zmiany.

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa³, zadania gminy związane z realizacją zadania mającego na celu wypłatę świadczenia pieniężnego z Funduszu Pomocy⁴ przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Środki z budżetu państwa były przekazywane na konto Urzędu Miasta i Gminy w Sulęcinie⁵ w transzach, każdorazowo po przedłożeniu do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego⁶ zbiorczych wniosków, w których wskazywano numery wniosków, liczbę osób i dni, stawkę za dzień oraz kwotę należną do wypłaty.

Na realizację przedmiotowego zadania UMiG otrzymał za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego środki w wysokości:

- 2 038 792,00 zł w roku 2022 r.
- 516 359,00 zł do dnia 02 maja 2023 r.

W toku kontroli ustalono, że środki wprowadzane były do budżetu Gminy Zarządzeniami Burmistrza Sulęcina oraz Uchwałą Rady Miejskiej w Sulęcinie w prawidłowych wysokościach w dziale 853 – *Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej* w rozdziale 85395 – *Pozostała działalność*, par. 2700 – *środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (...) samorządów województw, pozyskane z innych źródeł/2100 – środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy*⁷.

Szczegółowy wykaz zmian znajduje się w aktach kontroli.

Ostatecznie plan finansowy na 2022 r. po dokonanych zmianach został ustalony w wysokości 2 038 792,00 zł. Wydatkowano 100% otrzymanych środków za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.

³ Zwana dalej ustawą

⁴ Zwanego dalej FP lub Funduszem

⁵ Zwanym dalej UMiG lub Gminą

⁶ Zwanym dalej LUW

⁷ Stosownie do zapisów Rozporządzenia Ministra Finansów z dn. 15.07.2022 r. zmieniającego rozporządzenie ws. szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków (...) (Dz. U. z 2022 r., poz. 1571)

1.2 Prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej oraz wyodrębnionego rachunku bankowego dla środków pochodzących z FP.

Na podstawie art. 14 ust. 14 ustawy jednostka samorządu terytorialnego gromadzi środki z Funduszu na wydzielonym rachunku dochodów i przeznacza je na wydatki związane z realizacją zadań na rzecz pomocy Ukrainie. W toku czynności kontrolnych ustalono, że UMiG posiada wyodrębniony rachunek bankowy o nr 92 1240 6494 1111 0011 1252 4233 dedykowany pomocy obywatelom Ukrainy, na który przekazywane są środki z LUW. Dodatkowo kontrolujący potwierdzili, że wypłata środków dla podmiotów, które na mocy art. 13 ustawy, zapewniały zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy odbywała się również za pośrednictwem tegoż rachunku bankowego.

Do rachunku został opracowany plan finansowy, co pozostaje w zgodzie z art. 14 ust. 15 ustawy. W okresie objętym kontrolą Gmina prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową związaną z wypłatą świadczenia z art. 13 ustawy za pośrednictwem konta 130/02/01⁸.

Ponadto zespół kontrolny potwierdził, że UMiG wypełnił obowiązek nałożony art. 14 ust. 19 ustawy, tj. przedłożył organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o wykonaniu planu finansowego rachunku.

1.3 Sprawozdawczość w zakresie wydatkowania środków z Funduszu Pomocy.

Jednostka kontrolowana została zobligowana do przekazywania do LUW szczegółowych danych dotyczących wypłaconych świadczeń za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy w terminie do 01 dnia każdego miesiąca (wg stanu na koniec ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego) oraz do 16 dnia każdego miesiąca (według stanu na koniec dnia 15 każdego miesiąca)⁹. Sprawozdanie za okres do dnia 15 maja 2023 r. zostało terminowo przekazane do LUW. Według danych do dnia 15 maja 2023 r. do UMiG wpłynęło 588 wniosków o przyznanie świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy. 558 wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie, w wyniku czego pomocą objęto 763 obywateli Ukrainy¹⁰.

W 2022 r. wydatkowano kwotę w wysokości 2 038 792,00 zł, z przeznaczeniem na:

- ✓ świadczenie z art. 13 ustawy, wypłacone wnioskodawcom w wysokości 2 030 680,00 zł,
- ✓ koszty obsługi zadania 8 112,00 zł.

2. ZGODNOŚĆ WYDATKOWANIA ŚRODKÓW Z PRAWEM POWSZECHNIE OBOWIĄZUJĄCYM, PRZEPISAMI WEWNĘTRZNYMI ORAZ INNYMI ROZSTRZYGNIĘCIAMI W DANEJ SPRAWIE.

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy, zadanie związane z przyznawaniem oraz wypłatą świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej, finansowanym ze środków zapewnionych przez wojewodę.

Zgodność wydatkowania środków związanych z realizacją zadania wynikającego z art. 13 ustawy, sprawdzono na próbie do której włączono 50 zatwierdzonych i rozliczonych

⁸ Zestawienie obrotów i sald za okres 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.

⁹ Pismo z 01.07.2022 r. znak: BF-I.3145.54.2022.

¹⁰ Sprawozdanie przekazane przez UMiG Sulęcín do LUW według stanu na 15 maja 2023 r.

wniosek, co stanowi 8,96% wszystkich pozytywnie rozpatrzonych wniosków, złożonych do Gminy do dnia 15 maja 2023 r.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że:

- wnioski składane o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia uchodźcom z Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, były rozpatrywane na bieżąco, tj. w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku¹¹,

- wypłata świadczenia pieniężnego na mocy art. 13 ustawy, następowała na podstawie złożonych do Gminy wniosków i była dokonywana „z dołu”, a więc za faktyczny okres zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy, co jest zgodne z § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty¹²

- w 19 skontrolowanych przypadkach UMiG zweryfikował warunki zapewnienia zakwaterowania obywatelom Ukrainy, wnioskując do Wojewody Lubuskiego w zbiorczych wnioskach o wypłatę środków w wysokości 32 zł za każdy rozpatrzony wniosek. Przedmiotową weryfikację pracownik Gminy potwierdzał adnotacją na złożonym wniosku o świadczenie pieniężne „Sprawdzono warunki zakwaterowania - brak uwag”.

Zespół kontrolny zwraca uwagę, że koszty obsługi zadania w kwocie 32,00 zł dotyczą przypadku dokonania przez gminę weryfikacji warunków zarówno zakwaterowania i wyżywienia (art. 13 ust. 2 ustawy). Ponadto ze względu na fakt przeprowadzenia przez UM kontroli na miejscu, zasadnym działaniem byłoby sporządzanie protokołu (notatki) na okoliczność przeprowadzenia przedmiotowej kontroli (wskazania kiedy dokonano kontroli, kto przeprowadził, kto udzielał wyjaśnień, jakie były ustalenia kontroli w zakresie weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia).

- środki otrzymane z LUW na wypłatę świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, UMiG przekazywał na konta wnioskodawców w terminie do 4 dni od momentu przekazania środków przez LUW,

- 29 spośród 50 skontrolowanych wniosków o wypłatę świadczenia zostało złożonych na starych wzorach wniosku lub/i starych załącznikach do wniosku lub/i nie zostały wypełnione wszystkie obowiązujące pola wniosku. W wyjaśnieniach podpisanych przez Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej czytamy, że: „(...) wnioskodawcy często pobierają sami wnioski z internetu, kserują i tylko uzupełniają karty osoby zamieszkującej. Rozporządzenie stanowi wzór wniosku a nie ścisły druk, dlatego były przyjmowane w takiej formie jak składali wnioskodawcy. Brak wypełnienia niektórych pól wynika z braku wiedzy np. co do rodzaju wniosku lub ostatecznej ilości osób po weryfikacji wniosku np. w przypadku kiedy świadczenie nie jest należne”.

Zespół kontrolny przyjmuje powyższe wyjaśnienia oraz zaleca jednostce kontrolowanej dołożenie szczególnej uwagi oraz przyjmowanie właściwie uzupełnionych wniosków, składanych na obowiązujących wzorach.

¹¹ Zgodnie z § 3 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty z dnia 15 marca 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 605 ze zm.) zastąpionego Rozporządzeniem z dnia 4 maja 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 1020 ze zm.)

¹² Zwanym dalej rozporządzeniem.

- jednostka kontrolowana wypełniła obowiązek zawarty w art. 13a ustawy, tj. na bieżąco wprowadzała do systemu teleinformatycznego informacje, o których mowa w art. 13 ust. 4 pkt 1-4, 6 i 8 ustawy.

Zgodność danych ujętych w aplikacji „Źródło” z informacjami zawartymi we wnioskach o wypłatę świadczenia na mocy art. 13 ustawy, kontrolujący sprawdzili na próbie do której włączono 25 wniosków. W toku czynności kontrolnych ustalono, że w przypadku 3 wniosków dane ujęte w systemie teleinformatycznym nie są spójne z informacjami zawartymi w złożonych wnioskach, tj. w zakresie wniosku:

- GKM.8133.379.2022 – w przypadku 1 osoby wypłacono świadczenie za okres od 5 do 24 października 2022 r. tj. 20 dni, natomiast w systemie „Źródło” wprowadzono dane za okres od 5 do 23 października tj. 19 dni, w przypadku kolejnej osoby wypłacono świadczenie za okres od 5 do 24 października 2022 r., z kolei do systemu „Źródło” nie wprowadzono danego okresu,

- GKM.8133.240.2022 – w przypadku 1 osoby wypłacono środki za okres od 15 maja 2022 r. do 30 czerwca 2022 r. tj. za 47 dni, a w programie teleinformatycznym nie ujęto danego okresu, w przypadku kolejnej osoby wypłacono świadczenie za okres od 1 do 30 czerwca 2022 r., tj. za 30 dni, a w aplikacji „Źródło” wpisano okres od 1 do 27 czerwca 2022 r., tj. 27 dni,

- GKM.8133.334.2022 – w przypadku 2 osób wypłacono świadczenie za okres od 1 do 31 sierpnia 2022 r., tj. 31 dni, natomiast w systemie „Źródło” nie wykazano danego okresu.

Zespół kontrolny zwraca uwagę, że zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy, celem wprowadzonego systemu teleinformatycznego było umożliwienie gminom m.in. weryfikacji, czy dla danej osoby, której dotyczy wnioski, nie złożono wniosku ze wskazaniem innego miejsca pobytu na zakwaterowanie w tym samym okresie. Niepełne/nieprawidłowe wprowadzenie danych przez pracowników UMiG do systemu teleinformatycznego, uniemożliwia rzetelną weryfikację wniosków, a tym samym realizację celu określonego w ustawie.

W związku z powyższym kontrolujący zalecają niezwłoczne zweryfikowanie/uzupełnienie informacji w aplikacji „Źródło” celem doprowadzenia do zgodności z danymi wynikającymi ze złożonych wniosków.

Ponadto w toku czynności kontrolnych kontrolujący ustalili, że w przypadku 1 osoby objętej wnioskiem GKM.8133.373.2022, Gmina niewłaściwie wypłaciła środki, z tytułu zapewnienia zakwaterowania i żywienia obywatelom Ukrainy, przyznawane na mocy art. 13 ustawy. Zgodnie z § 3 rozporządzenia świadczenie przyznawane jest za okres nie dłuższy niż 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przesłanki na mocy których gmina może przedłużyć wypłatę świadczenia powyżej przewidzianego w rozporządzeniu okresu, zawarte są w § 4 rozporządzenia. W powyższym przypadku, pomimo braku przesłanek do wypłaty środków za okres przekraczający 120 dni, UMiG wypłacił świadczenie za okres 121 dni, tj. o 1 dzień za dużo. Wyjaśnień w przedmiotowym zakresie udzieliła Pani P.M. – Inspektor Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej informując, że „(...)wystąpił błąd w wyliczeniu dotacji. Osoba była uprawniona do wypłaty świadczenia za 120 dni, natomiast wypłacono dotację za 121 dni. W powyższej sytuacji zostanie skierowane pismo do wnioskodawcy w tej sprawie. Wnioskodawczyni zostanie zobligowana do zwrotu kwoty 40 zł lub odliczenia tej sumy od następnej wypłaty świadczenia, jeśli taką wolę wyrazi na piśmie. W takim przypadku Gmina Sulęcín również dokona odliczenia 40 zł w kolejnym wniosku o dotację do Lubuskiego Urzędu

Wojewódzkiego z wyjaśnieniem oraz korektą właściwego wniosku nr GKM.8133.387.2022 który był wystany do LUW".

Zespół kontrolny przyjmuje powyższe wyjaśnienia oraz zobowiązuje Gminę do niezwłocznego pomniejszenia kolejnego zbiorczego wniosku o wypłatę świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.

3. WERYFIKACJA DANYCH NR PESEL UJĘTYCH W SYSTEMIE TELEINFORMATYCZNYM Z DOKUMENTACJĄ ŹRÓDŁOWĄ.

Wypłata świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy została zlecona gminom – jako zadanie z zakresu administracji rządowej. Świadczenie jest przyznawane na podstawie wniosku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy, za okres faktycznego zapewnienia, na własny koszt, zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy. Gmina może uzależnić przyznanie lub wypłatę świadczenia od weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia. Weryfikacji takiej dokonują upoważnieni pracownicy jednostki organizacyjnej gminy lub gminnej osoby prawnej. Świadczenie nie przysługuje, jeżeli warunki zakwaterowania i wyżywienia zagrażają życiu lub zdrowiu ludzi lub gdy we wniosku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy, podano nieprawdę.

W oparciu o dane wprowadzone do systemu teleinformatycznego oraz zestawienia imienne wraz z nr PESEL, dotyczące zakwaterowanych obywateli Ukrainy w zbiorowym miejscu zakwaterowania¹³, dokonano na wybranej przez LUW próbie wniosków, weryfikacji wypłaconego przez UMiG świadczenia z art. 13 ustawy.

Na podstawie dokonanej analizy zespół kontrolny potwierdził rzetelną weryfikację wniosków w przedmiotowym zakresie tj. kontrolujący nie stwierdzili przypadków wypłacenia przez UM świadczenia z art. 13, za te same osoby zakwaterowane w tym samym czasie w ww. zbiorowym miejscu zakwaterowania.

IV. WNIOSKI

Oceny skontrolowanej działalności dokonano w oparciu o następujące ustalenia:

a) nieprawidłowości:

- 1) niespójność danych ujętych w aplikacji „Źródło” z informacjami zawartymi we wnioskach o wypłatę świadczenia (szczegóły omówiono w części III pkt 2 s. 5),
- 2) wypłata, w przypadku 1 wniosku, środków z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy w wysokości niezgodnej z obowiązującymi przepisami prawa (szczegóły omówiono w części III pkt 2 s. 5).

b) uchybienia:

- 3) przyjmowanie wniosków o wypłatę świadczenia o którym mowa w art. 13 ustawy na nieobowiązujących wzorach oraz z niez uzupełnionymi, wymaganymi polami wniosku (szczegóły omówiono w części III pkt 2 s. 4),
- 4) brak dokumentacji potwierdzającej dokonanie pełnej weryfikacji warunków zarówno zakwaterowania jak i wyżywienia obywateli Ukrainy (szczegóły omówiono w części III pkt 2 s.4).

¹³ [redacted] z siedzibą w Zielonej Górze przy ul. [redacted] w lokalizacji [redacted] w Sulęcinie przy ul. [redacted]

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Burmistrz Sulęcina na podstawie art. 53 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305, Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.) oraz pracownicy powołani do realizacji zadania na mocy upoważnień¹⁴

V. ZALECENIA POKONTROLNE

- 1) zweryfikowanie w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania z kontroli, danych, o których mowa w art. 13 ust. 4 pkt 1-4, 6 i 8 ustawy, wykazanych w aplikacji „Źródło” z informacjami zawartymi w złożonych wnioskach oraz poinformowanie o wykonaniu zalecenia Wojewody Lubuskiego.
W przypadku ujawnienia nieprawidłowości w zakresie nienależnie wypłaconych świadczeń, dokonanie zwrotu środków na konto LUW,
- 2) dokonanie pomniejszenia o kwotę 40,00 zł zbiorczego wniosku o wypłatę świadczenia z art. 13 ustawy,
- 3) przyjmowanie wniosków na aktualnych drukach, uzupełnionych w zakresie obowiązkowych pól,
- 4) sporządzanie protokołu (notatki) na okoliczność przeprowadzenia przez UM kontroli warunków zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy.

Jednocześnie informuję, że Kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli¹⁵.

WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak

¹⁴ Upoważnienie nr OA.077.13.2022 z dnia 01 kwietnia 2022 r. oraz Upoważnienie nr OA.077.14.2022 z dnia 01 kwietnia 2022 r.

¹⁵ art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).